

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/137/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123210757
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8123210757.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: A. B. C., nar. X.X.XXXX, D. XX/XX, XXX XX B. - E., zastúpená: JUDr. Matúš Motyka, advokát, 091 01 Stropkov, Námestie SNP 7, proti žalovanému: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzsko, zapísaná v parížskom Registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, IČO: 47 258 713, zastúpený: Advokátska kancelária Nagyová Tenkáč, s.r.o., 821 01 Bratislava, Ružinovská 42, IČO: 36862169, o primerané finančné zadostučinenie, takto

rozhodol:

- Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobkyňi 100 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- Žalobu v prevyšujúcej časti zamietla.
- Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou z 24.11.2023 sa domáhala primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.180,85 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Nárok odôvodnila tým, že v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 17Csp/25/2021 bola ako spotrebiteľka úspešná voči žalovanému, keďže jej žalobe bolo vyhovené a žalovaný bol zaviazaný vydať jej bezdôvodné obohatenie vo výške 1.180,85 Eur s úrokmi z omeškania. V predchádzajúcom spore totiž súd dospel k záveru, že príslušná zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje všetky obligatórne náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., čo viedlo k fikcii o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Výšku nároku odôvodnila žalobkyňa výškou vydaného bezdôvodného obohatenia, ku ktorému došlo na jej úkor.

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe žiadal ju zamietnuť, keďže podľa neho nie je zrejmé na základe čoho žalobkyňa si tento nárok uplatnila, nakoľko konaním žalovaného jej nevznikla žiadna ujma. Nesúhlasil s formalistickým výkladom § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého by automaticky vznikol spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadostučinenie v prípade jeho úspechu v predchádzajúcom súdnom konaní, ale je potrebné prihliadať na účel a zmysel daného inštitútu a posúdiť ďalšie okolnosti konkrétneho prípadu. V tomto prípade je potrebné podľa neho vziať do úvahy aj to, že sama žalobkyňa požiadala o poskytnutie spotrebiteľského úveru, ktorý využívala vo svoj prospech. Opakovane čerpala z úverovej karty počas 6 rokov bez toho, aby namietala akýkoľvek nedostatok vo svojom prejave vôle uzavrieť zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a popísal konkrétne správanie žalobkyne, ktoré podľa neho rozporuje tvrdenie žalovanej (správne žalobkyne –

pozn. súdu) o nanútenom úverom produkte, hoci žalobkyňa v tejto žalobe vôbec neargumentovala daným tvrdením. Žalovaný nesúhlasil ani s výškou požadovaného finančného zadostučinenia, ktorú považoval za neprimeranú. Nesúhlasil s tým, aby sa vychádzalo z výšky bezdôvodného obohatenia a ani s tým, že daný inštitút má plniť sankčnú funkciu a citoval pritom z rozsudku Krajského súdu v Prešove 9CoCsp/49/2020 z 25.3.2021. Žalovaný vyslovil názor, že primerané finančné zadostučinenie je dôvodné len vtedy, ak spotrebiteľovi nebola poskytnutá dostatočná satisfakcia zo strany žalovaného, v tomto prípade však tá bola poskytnutá predchádzajúcim právoplatným rozsudkom.

3. Žalobkyňa v replike odcitovala konkrétnu časť predchádzajúceho rozsudku o chýbajúcej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. a o nezrozumiteľnej výške úverového rámca. Mala za to, že boli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku, keďže postačuje existencia právoplatného súdneho rozhodnutia, v ktorom bolo deklarované, hoci len v odôvodnení rozsudku, porušenie noriem spotrebiteľského práva. Citovala aj z odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019 a rozsudkov Krajského súdu v Prešove 2Co/137/2016 zo dňa 24.5.2017 a 25Co/107/2018 zo dňa 25.4.2019 o odradzujúcom účinku primeraného finančného zadostučinenia.

4. Žalovaný v duplike zotrval na svojej predchádzajúcej argumentácii, ktorú doplnil citáciou z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Prešov 11Csp/69/2023 z 3.11.2023 a 13Csp/139/2020 z 10.1.2023.

5. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, spismi tohto súdu 17Csp/25/2021, 9Csp/248/2020 a 7Csp/223/2018 a zistil tento skutkový stav:

6. Dňa 10.11.2011 uzavrela žalobkyňa ako spotrebiteľka so spoločnosťou CETELEM Slovensko a.s. ako veriteľom okrem iného aj formulárovú zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty. V nej bola uvedená výška úverového rámca 5.000 Eur, jeho aktuálna výška 600 Eur, výška úrokovej sadzby 26,28% p.a. a výška mesačnej splátky minimálne 5% z dlžnej čiastky zaokrúhlenej na najbližší vyšší násobok 300 Eur. Uvedené boli aj ďalšie náležitosti zmluvy, to všetko v bode 1.1. Hneď v bode 1.3 zmluvy sa uvádza, že CETELEM je oprávnený na základe priebežného vyhodnocovania bonity, platobnej disciplíny a potrieb klienta jednostranne zvýšiť výšku aktuálneho úverového rámca najviac však do výšky úverového rámca dohodnutého v základných podmienkach zmluvy. O tejto zmene klienta písomne informuje.

7. Žalobkyňa podala proti žalovanému ako právnenému nástupcovi spoločnosti CETELEM Slovensko a.s. dňa 7.10.2021 žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.180,85 Eur z dôvodu, že z úverovej karty vyčerpala na základe vyššie uvedenej zmluvy finančné prostriedky úhrne 5325,34 Eur a celkovo veriteľovi zaplatila 6.506,49 Eur. Nárok odôvodnila neplatnosťou zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a preto žiadala o vydanie bezdôvodného obohatenia predstavujúceho rozdiel uvedených súm. Konanie sa viedlo na tomto súde pod sp. zn. 17Csp/25/2021. V uvedenom spise sa nachádzajú viaceré mesačné výpisy z kreditnej karty žalobkyne z roku 2016, v ktorom je uvedená suma aktuálneho úverového rámca 2.100 Eur a minimálna výška splátky 105 Eur prípadne 120 Eur (v mesačných výpisoch boli uvedené rozdielne dlžné sumy).

8. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 17Csp/25/2021-81 z 1.3.2022 súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi 1.180,85 Eur s úrokmi z omeškania 5% ročne od 15.10.2021 do zaplatenia. V rozsudku súd konštatoval, že spoločnosť CETELEM Slovensko a.s. zanikla 30.6.2016 výmazom z Obchodného registra a jej právnym nástupcom sa stal žalovaný. Súd považoval uzavretú zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere za platnú, za neplatnú považoval len dojednanie ohľadom výšky mesačnej splátky pre neurčitosť a poukázal aj na nezrozumiteľné uvedenie výšky úverového rámca v zmluve. S týmto názorom súhlasil aj Krajský súd v Prešove, ktorý rozsudkom č.k. 9CoCsp/26/2022-111 zo dňa 27.9.2022 potvrdil odvolaním žalovaného napadnutý rozsudok súdu I. inštancie, ktorý sa tak stal právoplatným 14.10.2022.

9. Žalobkyňa si uplatnila voči žalovanému nárok na primerané finančné zadostučinenie aj žalobou zo dňa 29.12.2020 vychádzajúc z tej istej zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere, ale v dôsledku právoplatného rozsudku tohto súdu č.k. 7Csp/223/2018-109 zo dňa 10.6.2019, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Žalobkyňa pritom žiadala priznať

primerané finančné zadosťučinenie až vo výške 1.216,36 Eur, Okresný súd Prešov však rozsudkom č.k. 9Csp/248/2020-64 zo dňa 8.3.2021 priznal žalobkyňi len 150 Eur a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

10. Je nepochybné, že žalobkyňa pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy mala status spotrebiteľa a že išlo o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka.

11. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 52 ods.4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

16. Súdna prax sa ujednotila v tom, že pokiaľ bol spotrebiteľ úspešný v predchádzajúcom spore pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa (či povinností dodávateľa) základ nároku je daný (napr. uznesenia Krajského súdu v Prešove 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018 alebo 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018). Tento záver však vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, ktorý uviedol, že účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z toho dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej týmto zákonom (myslí sa zákon o ochrane spotrebiteľa) a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, zákon nevyžaduje. Podobný záver možno vyvodiť aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR 7Cdo/80/2020 zo dňa 24.8.2022.

17. S poukazom na tieto závery, keďže je nepochybné, vychádzajúc z právoplatného rozsudku vo veci 17Csp/25/2021, že pri uzatvorení predmetnej zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere boli porušené práva žalobkyne ako spotrebiteľsky v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čo je osobitný predpis slúžiaci na ochranu práv spotrebiteľa, je preto základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie daný.

18. Súd sa domnieva, že významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je to, o aké vážne porušenie práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Súd navyše zastáva názor, že porušenie práva alebo povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi nemusí byť konštatované vo výroku rozsudku, pretože nevyplýva to znenia ustanovenia § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z.

19. V tomto prípade teda súd vychádzal zo záverov súdov v predchádzajúcom spore o tom, že právny predchodca žalovaného v zmluve o revolvingovom spotrebiteľskom úvere uviedol výšku úverového rámca v dvoch hodnotách a to aktuálneho úverového rámca a úverového rámca a neurčito uviedol aj výšku minimálnej mesačnej splátky odvíjajúcej sa od výšky dlžnej sumy. Je nepochybné, že tieto povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere uvedené v § 9 ods. 2 písm. k/, g/ zákona č. 129/2010 Z.z. neboli po formálnej stránke v zmluve naplnené, keďže súdy prijali záver o ich neplatnosti pre ich neurčitosť. Na druhej strane však súd poukazuje na to, že v ďalšom texte zmluvy bolo dohodnuté, že výšku aktuálneho úverového rámca môže jednostranne meniť veriteľ, ale len do výšky dohodnutého úverového rámca (v danom prípade do výšky 5.000 Eur) a zároveň je zrejmé aj z predložených niekoľkých mesačných výpisov z kreditnej karty žalobkyne, že veriteľ každý mesiac zasielal žalobkyni výpis, v ktorom bola uvedená výška aktuálneho úverového rámca aj výška konkrétnej mesačnej splátky. Teda žalobkyňa bola informovaná každý mesiac o konkrétnej výške minimálnej mesačnej splátky a výške aktuálneho úverového rámca, ktorý však žalobkyňa nemusela vyčerpať. Stále je potrebné mať na zreteli špecifický zmluvný charakter revolvingu, pre ktorý vzhľadom na jeho automatické opakované poskytovanie úveru nemôžu platiť všetky povinné náležitosti bežného spotrebiteľského úveru. Preto súd dané pochybenie veriteľa pri formulácii zmluvy nevníma ako závažné porušenie, ktoré by výraznejšie poškodilo práva žalobkyne ako spotrebiteľky, keďže žalobkyňa mala možnosť kedykoľvek zmluvu ukončiť, ak by s ňou nesúhlasila, teda vrátane výšky aktuálneho úverového rámca alebo mesačnej splátky a to výpoveďou podľa bodu 6.2 zmluvy.

20. Súd pri určení výšky finančného zadosťučinenia musí zohľadniť všetky okolnosti konkrétneho prípadu a stanoviť výšku v súlade so zákonnou požiadavkou primeranosti. Súd pritom zastáva názor, že základným účelom primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. je predovšetkým satisfakcia žalobkyne ako spotrebiteľky, čo vyplýva zo samotného názvu tohto inštitútu „zadosťučinenie“. Keďže však zaplatenie finančného zadosťučinenia pre povinný subjekt spôsobuje finančnú ujmu, má poskytnutie finančného zadosťučinenia aj sankčnú povahu, ktorá je však druhoradá a teda nepochybne plní len vedľajšiu úlohu, keďže primárnou je satisfakcia žalobkyne. Tú však žalobkyňa do určitej miery dosiahla aj právoplatnosťou rozsudku v základnom konaní o vrátení sumy, ktorú zaplatila nad istinu úveru a ktorá jej už aj bola zaplatená.

21. Súd rozhodne nesúhlasí s názorom žalobkyne, že výška finančného zadosťučinenia sa má odvíjať od výšky hroziacej ujmy žalobcovi – spotrebiteľovi. Ide predovšetkým o prípady, ak súd v predchádzajúcom spore dospeje k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Výška bezdôvodného obohatenia totiž súvisí predovšetkým s výškou úveru (pri fikcii o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru). Výšku úveru pritom poskytuje dodávateľ na požiadavku spotrebiteľa, čím spotrebiteľ chce vyšší úver, čomu dodávateľ vyhovie, tým je vyššia suma bezdôvodného obohatenia pri spomínanej fikcii, hoci by išlo o to isté porušenie povinnosti dodávateľa, napr. v dôsledku absencie tej istej povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pri stanovení výšky finančného zadosťučinenia sa má hodnotiť predovšetkým závažnosť konkrétneho porušenia povinnosti dodávateľa a preto pri tom istom porušení by mala nasledovať približne rovnaká kvantifikácia nároku na finančné zadosťučinenie, ale kritériom nemôže byť výška bezdôvodného obohatenia, prípadne jej hroziaca výška, najmä ak pri vzniku bezdôvodného obohatenia sa spotrebiteľ domôže v inom súdnom konaní aj vydania bezdôvodného obohatenia.

22. Súd preto považoval v tomto prípade finančné zadosťučinenie vo výške 100 Eur za vyhovujúce požiadavke primeranosti a preto v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

23. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobkyňa bola v spore úspešná a z toho dôvodu jej súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania, ktorý sa však bude odvíjať len od výšky prisúdenej istiny.

24. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.